

Munkadokumentum: a távközlés titkosságához való emberi jogról
54. ülés, Berlin, 2013. szeptember 2-3*

Tekintettel a titkosszolgálatok tevékenységéről szóló legújabb jelentésekre a Munkacsoport rámutat, hogy már több alkalommal hangsúlyozta a távközlési titok, mint emberi jog fontosságát¹. A távközlés manapság tekintélyes mértékben átnyúlik a határokon, ezért a belföldi és a nemzetközi távközlés megkülönböztetése indokolatlan. A távközlés és különösen az Internet a 21. században létfontosságú technológiák mind az egyén, mind a társadalom számára. Mindkettő a felhasználóknak attól a jogos elvárásától függ, hogy a kommunikáció alapvetően mentes marad a megfigyeléstől és a beavatkozástól. Ez mind a tartalmi, mind a kapcsolati vagy felhasználási adatokra és más digitális nyomokra is vonatkozik. Ha a kommunikáció bizalmas volta mint alapszabály veszélyeztetve van, úgy a szabad társadalom alapvető struktúrája is veszélybe kerül. A kommunikáció megfigyelése általában az állami hatóságok² és különösen a titkosszolgálatok által jogszerű célokra szükséges lehet, de *kivételesnek* kell maradnia és nem válhat szabállyá. A nyíltság, átláthatóság és a jogszerűség követelményei érvényesítése érdekében olyan intézkedéseket kell tenni, melyek a nagyközönséget biztosítják afelől, hogy a beavatkozás jogszerű, megfelelő és arányos.

A Munkacsoport ezért a kormányokat az alábbiakra hívja fel:

1. ismerjék el a távközlés titkosságához való jogot, mint a világszerte garantált emberi jogok lényeges, a magánszféra védelmét biztosító elemét³;
2. erősítsék meg a távközlés titkosságához való jogot, mint emberi jogot egy nemzetközi egyezményben. A korlátozásoknak arra kell szorítkozniuk, ami egy demokratikus társadalomban szigorúan szükséges;

---

* A Munkacsoport „Working Paper on the Human Right to Telecommunications Secrecy” című dokumentumának fordítása (Dr. Könyves-Tóth Pál munkája) figyelemmel német nyelvű változatára is. Letölthető: <http://www.datenschutz-berlin.de/content/europa-international/international-working-group-on-data-protection-in-telecommunications-iwgdp/working-papers-and-common-positions-adopted-by-the-working-group>.

¹ Közös nyilatkozat a kriptográfiáról, 1997. http://www.datenschutz-berlin.de/attachments/172/crypt_en.pdf?1200658605; Közös álláspontra a magánjellegű kommunikáció lehallgatásáról, 23. ülés, Hongkong, 1998. http://www.datenschutz-berlin.de/attachments/904/inter_en.pdf?1352287407; Közös álláspontra a távközlés-specifikus elvek beépítésére a multilaterális adatvédelmi egyezményekbe. Tíz parancsolat a magánélet védelmére az Internet világában, 28. ülés, Berlin, 2000. http://www.datenschutz-berlin.de/attachments/216/tc_en.pdf?1200658742; Munkadokumentum a távközlés megfigyeléséről, 31. ülés, Auckland, 2002. http://www.datenschutz-berlin.de/attachments/912/wptel_en.pdf?1352714651; A „Granada Charta”: adatvédelem a digitális világban, 47. ülés, Granada, http://www.datenschutz-berlin.de/attachments/794/675.40.11_Endfassung.pdf?1307539001; Az Emberi Jogok Európai Bírósága hasonlóképpen értelmezte az Emberi Jogok Európai Egyezménye 9. cikkét, lásd Weber és Saravia kontra Németország, 2006. június 29-ei ítéletében, további referenciákkal.

² A világszerte különféle jogi helyzeteket vö. International Data and Privacy Law, Vol. 2 No. 4 (2012), Special Issue on Systematic Government Access to Private Sector Data.

³ A magánjellegű levelezés bizalmas voltát külön is hangsúlyozza az ENSZ által elfogadott és kihirdetett Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 12. cikke, az ugyancsak az ENSZ által elfogadott és kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 17. cikke, és az Emberi Jogok Európai Egyezménye 8. cikke.

3. állapodjanak meg olyan nemzetközi szabályokban, amelyek korlátozzák mind az állami szervek hozzáférését az Internet szolgáltatók által tárolt adatokhoz, mind a titkosszolgálati eszközök alkalmazását az Interneten;
4. gondoskodjanak az átláthatóság növeléséről és a kormányzati szervek közjogi elszámoltathatóságáról a jogszerű beavatkozás eredménye tekintetében⁴; ez felöleli az osztályozás és az osztályozás megszüntetése átlátható szabályait is⁵;
5. biztosítsák minden érintettnek, tekintet nélkül nemzetiségére, azt a jogot, hogy utólag értesítsék adatai törléséről vagy helyesbítéséről, és arról, hogy bírósághoz fordulhat;
6. tegyék lehetővé a polgároknak és ösztönözzék őket arra, hogy szabadon kutassanak biztonságos kommunikációt nyújtó eszközök után, ilyeneket alkossanak, szétosszanak és használjanak; egyetlen polgár sem figyelhető meg pusztán azért, mert ilyen eszközöket használ;
7. gondoskodjanak azoknak a megfigyelési tevékenységeknek a hatékony és független ellenőrzéséről, amelyeket a rendőrség és a titkosszolgálatok vagy megbízásuk alapján magánjogi adatfeldolgozók végeznek⁶.

*****

---

⁴ Az Emberi Jogok Európai Bírósága az Ifjúsági Kezdeményezés az Emberi Jogokért kontra Szerbia (Youth Initiative for Human Rights v. Serbia), 2013. június 25-ei ítéletében tisztázta, hogy a titkosszolgálatok is az információszabadságról szóló jogszabályok hatálya alá tartoznak.

⁵ Lásd: a Nemzetbiztonság és az Információhoz való Jog Globális Elvei, 11-17. elv. Tshwane, 2013, június 12.

<http://www.opensocietyfoundations.org/sites/default/files/global-principles-national-security-10232013.pdf>

⁶ Lásd: Tshwane, 6. globális elv.